

OPEN CALL

Utmana museernas koloniala historier!

Open call för konstnärer till två gestaltningar som ska äga rum på Statens museer för världskultur.

Statens museer för världskultur (SMVK) är en myndighet som består av fyra museer, Etnografiska museet, Medelhavsmuseet, Världskulturmuseet samt Östasiatiska museet. SMVK har startat projektet Att väcka föremål till liv – och utmana museernas koloniala historier, där museerna utforskar och bearbetar sina koloniala historier. Resultatet kommer att innebära en ny basutställning på Etnografiska museet i Stockholm, en uppdatering av en existerande basutställning på Världskulturmuseet i Göteborg samt fyra introducerande gestaltningar som ska äga rum vid entréerna på alla fyra museum.

Som en del av detta arbete utlyser vi en Open Call för konstnärer för att öppna upp processen och tillsammans genomföra två av gestaltningarna. Dessa gestaltningar kommer att placeras vid entrén till respektive museum och kommer att ske i samverkan med andra pågående platsspecifika projekt med syfte att väcka intresse och frågor om kolonialismen. Specifika föremål har utsetts från samlingarna för att leda besökaren genom de teman som bearbetas inom projektet.

SMVK välkomnar konstnärer som arbetar med olika medier! Läs gärna om de utvalda föremålen och museerna som de tillhör längst ned i dokumentet och skicka in förslag där du beskriver ditt intresse att arbeta med föremålet och museet. Motivera varför du valt just detta föremål. En konstnär kan skicka idéförslag för ett eller båda föremålen.

Skicka ansökan till opencall@varldskulturmuseerna.se

Vid frågor, kontakta nadja.ali@varldskulturmuseerna.se

Bild: Theresa Traore Dahlbergs verk "Haren Hakili" ur utställningen "Remixing the Future" som visades på Etnografiska museet 2021. Verket är inspirerat av ett föremål ur museisamlingen. Fotograf: Tony Sandin/Världskulturmuseerna.

Urvalsprocess

Urvalsprocessen sker i tre steg:

- Skicka in CV och intresseanmälan med en kortfattad gestaltningsidé (minst 1500 och max 2000 tecken) som en jury sedan bedömer.
- Juryn väljer två gestaltningsidéer till varje museum/föremål som konstnärerna, i dialog med SMVK, utvecklar till ett idéförslag/skiss. SMVK arvoderar konstnärerna för skissarbetet.
- Juryn utser ett vinnande förslag för varje museum. De vinnande förslagen går vidare till produktion.

Produktion

SMVK producerar de vinnande förslagen under 2025–2026 som resulterar i gestaltningar av verken. Arbetet sker i dialog mellan konstnär och SMVK. SMVK ansvarar för produktion, budget och marknadsföring av projektet. Verket är ett beställningsverk och kommer uppgå i museets ägo. Ett arvode kommer betalas ut. Alla utbetalningar sker mot faktura.

Bedömningskriterier

- Gestaltningsidéerna kommer att bedömas enligt följande kriterier:
- Relevans i relation till projektets aktuella frågor och perspektiv
- Konstnärlig kvalitet
- Hur väl förslaget relaterar till det valda museet och föremålet
- Praktisk och ekonomisk genomförbarhet
- Hur väl det kommunicerar till en bred publik

Jury

Juryn består av en ordförande, medlemmar från chefsgruppen och projektets innehållsgrupp, projektets forskare samt representanter från source communities.

Tidsplan

25 september 2024	Publicering av Open Call.
27 oktober 2024	Sista ansökningsdag för att skicka in idéförslag för gestaltningar.
15 november 2024	Juryn beslutar om de vinnande fyra idéförslagen (två för varje museum/föremål) och konstnärerna får i uppdrag att presentera en gestaltningsskiss.
2 december 2024	Sista dag för inlämning av vidareutvecklade gestaltningsskisser och presentationer. Konstnärerna presenterar skisser till juryn fysiskt eller online.
16 december 2024	Juryns beslut om vinnande idé på respektive museum.

Budget

Arvode för skissuppdrag är 10 000 kronor (ges till totalt fyra konstnärer). För vinnande förslag utgår konstnärligt arvode på 50 000 kronor utöver en produktionsbudget på cirka 200 000 kronor. Produktionsbudgeten kan justeras beroende på särskilda produktionsbehov.

Mer om projektet

SMVK består av fyra museer som förvaltar globala samlingar. Insamlingen har skett vid olika tider och utifrån olika syften. Med det flerdelade utställningsprojektet Att väcka föremålen till liv – och utmana museernas koloniala historier utforskas museernas historia och roll i kolonialismens idévärld.

Projektet har sin utgångspunkt i två av Riksbankens Jubileumsfond finansierade forskningsprojekt, Koloniala objekt (Mårten Snickare) och Mänsklighetens gränser (Linda Andersson Burnett). Forskningen tydliggör hur insamling och tidig modern vetenskap är sammanvävda med den koloniala historien. Att väcka föremålen till liv vill föra samtal kring dessa frågor, både med besökare och med de grupper som representerar samlingarnas ursprungskontext.

Resultatet som besökarna möter är: 1) Fyra gestaltningar vid entrén till varje museum som, med avstamp i specifika föremål, leder vidare in i komplexa frågeställningar kring projektets teman; 2) en ny basutställning på Etnografiska museet – Sveriges koloniala historia, och 3) en uppdatering av en befintlig basutställning på teman återlämnande, kolonialism och försoning på Världskulturmuseet i Göteborg.

Med samskapande processer, konstnärlig gestaltning och multisensoriska upplevelser väcker projektet tankar och känslor, och välkomnar besökare med olika förutsättningar, förkunskaper och behov. Genom att hantera och synliggöra museernas roll i koloniala processer vill SMVK engagera och bli relevanta för fler.

Detta Open Call gäller för del 1 och inbegriper två av de fyra gestaltningarna.

Gestaltning Etnografiska museet

Utgångsföremål: [Tomahawk Carlotta - Bildarkiv \(smvk.se\)](https://smvk.se)

Plats: Etnografiska museet, Stockholm, entrén

Etnografiska museet är ett museum som vänder sig till besökare i alla åldrar. Museet förvaltar en stor samling konst, hantverk och vardagsföremål från hela världen, framför allt utanför Europa, och har som mål att visa och levandegöra kulturer i världen med utgångspunkt i de samlingar som myndigheten förvaltar. Samlingens framväxt från 1600-talet speglar bland annat Sveriges och svenskars deltagande i europeisk expansion, handel och kolonisering av omvärlden, inklusive den svenska delen av Sápmi.

Ett av föremålen i Etnografiska museets samlingar är en tomahawk från Nordamerika. Tomahawken är en slags yxa, som tills helt nyligen var utställd på Etnografiska museet. Den visades i en monter som berättade om kolonin Nya Sverige. Gestaltningen ska ta avstamp i tomahawken och dess historia. Den kommer att fungera som en första inblick i den nya basutställningen på Etnografiska museet.

Tomahawken är ett av de föremål som Mårten Snickare belyser i sin forskning. Han utforskar hur den hamnade på Etnografiska museet, hur den vittnar om kolonial exploatering och hur det moderna museiväsendet växte fram i kolonialismens skugga. Den belyser även hur föremålet, genom sin formrikedom och komplexa materialitet, samtidigt kan berätta om global handel och interkulturella möten.

Inspirerade av Snickares närstudie vill vi genom gestaltningen lyfta fram tomahawken redan vid entrén till museet för att gestalta de historier, relationer och den agens som Snickares forskning påvisar. Med ett enda föremål i fokus ger vi besökarna en första inblick i Etnografiska museets historia, samtid och framtid.

Tomahawken kommer från nordöstra Delawareflodens mynning i Nordöstra Amerika, platsen där den svenska kolonin Nova Suecia grundades 1638. Redan i mitten av 1600-talet kom den till Sverige, som en gåva från kolonins guvernör Johan Printz. Genom sin färd mellan olika museer berättar den om museernas och kolonialismens sammanflätade historier: hur museerna under århundraden varit platser där en kolonial världsbild materialiserats och förmedlats. Tomahawken kommer att omges av röster som förmedlar en mångfald av dess berättelser: röster om kolonisering och musealisering men också om ursprungliga tillverkare och brukare, samt om framtida möjligheter.

Gestaltning Östasiatiska museet

Utgångsföremål: [Fredrik Coyets sköld Carlotta - Objekt \(smvk.se\)](https://smvk.se)

Plats: Östasiatiska museet Stockholm, entrén

Vid Östasiatiska museet förvaltar en av världens mest framstående samlingar av konst och arkeologiska föremål från Östasien och särskilt Kina. Det tidiga västerländska intresset för konsten och civilisationerna i denna del av världen drevs delvis av det europeiska, och senare amerikanska ostindiska kompanier med nära koppling till de europeiska kungahusen. Dessa kompanier hade monopol på import av asiatiska lyxvaror och använde kanonbestyckade fartyg för transportererna.

Samlingarna vid Östasiatiska museet har hittills inte analyserats på djupet utifrån en diskussion om kolonialism och avkolonialisering. Med utgångspunkt i Snickares och Andersson Burnetts forskning vill vi väcka en annan berättelse som tar sin början i 1600-talets Kinaintresse och leder fram till formandet av de samlingar som förvaltas vid Östasiatiska museet.

Utgångspunkten för gestaltningen är en sköld som förvärvades av svensken Fredrik Coyet (Frederick Coyett) på 1600-talet. Coyet var en kolonial ämbetsman, mest känd som den sista holländska Ostindiska kompaniets guvernör i Formosa (Taiwan). Skölden är ett exempel på en typ av vara som hade en exotisk lyxstatus och som beställdes av högt uppsatta officerare inom det holländska Ostindiska kompaniet för att framhäva deras nyetablerade marknader i Asien. Insamlandet av denna sköld visar hur en person från Sverige kunde ansluta sig till ett globalt kolonialt nätverk för att dra nytta av handeln med varor från Asien.

Coyet övertog ett sammanhang i vilket urinvånargrupper strategiskt sattes i konflikt med varandra för att er hålla kontroll av olika handelsområden. Coyet blev tvungen att lämna Taiwan när Kina erövrade landet 1662. Trycket på Kina och andra asiatiska länder att handla under ojämlika förhållanden, som var gynnsamma för västerländska länder, fortsatte dock.

Skölden, som är gjord i buffelskinn och trä, har sitt ursprung i Indien och lackerades samt dekorerades i Japan. Den visas för närvarande i Japan-galleriet på museet inom ramen för japansk konst och som exempel på exporten till Europa. Denna typ av lyxföremål utgör en stor del av samlingen på Östasiatiska museet.

Genom att betrakta skölden utifrån en kolonial kontext vill vi skapa en gestaltning som uppmanar besökarna att blicka bortom dess estetiska värde. Med denna öppning bjuds besökarna in i utställningarna, där perspektiven på de samlingar som förvaltas vid museet och dess koloniala historier fördjupas.

Gestaltningen kan börja redan utanför museet och byggnadens fasad kan aktiveras för att hälsa besökare välkomna på långt håll.

Notera att de två konstnärliga verken/installationerna kommer ingå i en större gestaltning som ska genomföras av SMVK och kompletteras med publikt program och utbud i samarbete med andra aktörer.